

The Greek Review of Social Research

Vol 13 (1972)

13

Τεχνική συνεργασία και κοινωνική ανάπτυξις: Απόσπασμα εκθέσεων εμπειρογνομόνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

(ΟΗΕ) Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, Δ. Αλετρά

doi: [10.12681/grsr.497](https://doi.org/10.12681/grsr.497)

Copyright © 1972, (ΟΗΕ) Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, Δ. Αλετρά

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), & Αλετρά Δ. (1972). Τεχνική συνεργασία και κοινωνική ανάπτυξις: Απόσπασμα εκθέσεων εμπειρογνομόνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. *The Greek Review of Social Research*, 13, 113–121. <https://doi.org/10.12681/grsr.497>

ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ

Ἀπόσπασμα ἐκθέσεως ἐμπειρογνομῶνων
τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν

Μετάφρασις Δ. Ἀλετρά

20ῆ σύνοδος τῆς Ἐπιτροπῆς
Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως ΟΗΕ
17.2.1969 - 5.3.1969

Ι. πλαίσιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου τίθεται ἡ παρούσα ἔρευνα: βασικαὶ ὄρχαι καὶ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ἀναπτύξεως

13. Ἡ δοθεῖσα εἰς τοὺς Γραμματεῖς τοῦ ΟΗΕ ἐν-
τολὴ ἀπορρέει ἀπὸ ὄρισμένον ἀριθμὸν ἀποφάσεων
τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν, αἱ ὁποῖαι σχε-
τίζονται μὲ διαφόρους πλευράς τῆς κοινωνικῆς ἀνα-
πτύξεως.

14. Ἡ κοινωνικὴ πρόοδος ὀρίζεται εἰς τὴν ὑπ'
ἀριθμ. 1392 (XIV) ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύ-
σεως ὡς «αὐτοσκοπὸς καὶ ἐν ἑκ τῶν μέσων τῶν εὐ-
νοούντων τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν». Ἡ Γενικὴ
Συνέλευσις εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1515 (XV) ἀπόφασιν
τῆς διασαφηνίζει ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν οἱ ἀντικει-
μενικοὶ σκοποὶ τῆς ἀναπτύξεως πρέπει ἀπαραι-
τήτως νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν «αἱ ἀνθρώπινα
ὡς καὶ κοινωνικαὶ πλευραὶ τῶν».

Εἰς τὸ προοίμιον τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1139 (XLI) ἀπο-
φάσεώς του τὸ Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμ-
βούλιον διακηρύττει ὅτι «ὁ ὑπέρτατος σκοπὸς τοῦ
ἔργου τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν
εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα εἶναι νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν
προετοιμασίαν ἐνὸς καλυτέρου μέλλοντος διὰ τὸν
ἄνθρωπον, διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς εὐημερίας του
καὶ διὰ τῆς ἐγγυήσεως τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀξιο-
πρεπείας του». Εἰς τὴν ἴδιαν ἀπόφασιν ὑπογραμμί-
ζεται «ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀλληλεξ-
αρτήσεως τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν πα-
ραγόντων ὡς καὶ ἡ θεμελιώδης ἀνάγκη μιᾶς οἰκο-
νομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως αἱ ὁποῖαι νὰ
συμβαδίζουσιν». Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις εἰς τὴν ὑπ'
ἀριθμ. 2293 (XXII) ἀπόφασιν τῆς ὑπογραμμίζει
τὴν ἀλληλεξάρτησιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινο-
νικῶν παραγόντων τῆς ἀναπτύξεως καὶ παρακαλεῖ
τὸ Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμβούλιον ὅπως
εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ προγραμματισμοῦ
τῆς ἀναπτύξεως «νὰ ἔχῃ ἀπολύτως ὑπ' ὄψιν του τὸν
ρόλον τὸν ὁποῖον δύναται νὰ διαδραματίσῃ ἡ κοι-
νωνικὴ ἀνάπτυξις ὡς πρὸς τὴν ἐπιτάχυσιν τῆς πρ-
αγματοποιήσεως τῶν σκοπῶν τῆς Ἐθνικῆς ἀναπτύ-
ξεως, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὰ πλαίσια τῆς προετοιμασί-
ας τῆς νέας Δεκαετίας, ἥτις καὶ θὰ συνεχίσῃ αὐτὴν
τὴν ἀνάπτυξιν». Τὸ Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν
Συμβούλιον εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1320 (XLIV) ἀπόφα-
σίν του μνημονεῖ περισσότερο ἀναλυτικῶς τὰ
κοινωνικά θέματα τὰ ὁποῖα πρέπει σοβαρῶς νὰ λη-
φθοῦν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν μιᾶς διεθνoῦς
στρατηγικῆς ἀναπτύξεως διὰ τὴν προσεχῆ δεκα-
ετίαν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὑπεγραμμίσθη «ἡ ἀλληλεξάρτησις
τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν πλευρῶν τῆς
ἀναπτύξεως» καὶ ἔγινε ἀπαιρήθησις ὀρισμένων κοι-
νωνικῶν σκοπῶν οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ'
ὄψιν κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν διεθνoῦς κλίμακος
στρατηγικῆς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν. Τὸ Συμβούλιον,

κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1274 (XLIII) ἀπόφασίν του, υπεγράμμισε «τὴν στενὴν ἀλληλεξάρτησιν ἢ ὁποία ὑφίσταται εἰς τὰς ἀγροτικὰς καὶ ἀστικὰς περιοχὰς μεταξύ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ, ἀμφοτέρων θεωρουμένων ὡς ἀναποσπάστων στοιχείων μιᾶς πραγματικῆς πολιτικῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως».

15. Ὁ Γενικός Γραμματεὺς εἰς τὸν πρόλογον τῆς ἐκθέσεώς του ἐπὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα προετάθησαν ὡς πρὸς τὴν δεκαετίαν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν (E/3613), παρητήρησε τὰ κάτωθι: «Μανθάνομεν ὅτι ἡ ἀνάπτυξις δὲν ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς του ὡς κοινωνικοῦ ὄντος καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ἱκανοποίησιν τῶν προσδοκιῶν του. Ἡ ἀνάπτυξις δὲν εἶναι ἀπλῶς συνώνυμον τῆς οικονομικῆς εὐημερίας: Ἐνθαυμάτως βεβαίως οικονομικὴ ἀνάπτυξις, ἀνάπτυξις ὅμως συνοδευομένη ἀπὸ μεταβολῶν».

16. Πολυάριθμοι μαρτυρία ἐκ διαφορετικῶν πηγῶν ἔρχονται νὰ ὑποστηρίξουν αὐτὴν τὴν θέσιν. Ὁ Gunnar Myrdal, τῶς Γραμματεῖς τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν Εὐρώπην, ὑποδεικνύει ὅτι «τόντοτες «μὴ οικονομικαὶ» δὲν ἀκόλουθον εὐκόλως τὴν οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν, ἀντιθέτως τὴν ἀναχαιτίζουν καὶ τῆς προβάλλουν ἐμπόδια, οὕτως ὥστε συχνὰ δὲν δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν τὴν ἀκριβῆ σημάσιαν τῶν «οἰκονομικῆς φύσεως» στοιχείων. Πρακτικὴ συνέπεια τῆς καταστάσεως αὐτῆς εἶναι ἡ ἰδιαίτερως ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ συντονίζεται ὁ προγραμματισμὸς τῶν «οἰκονομικῶν» καὶ «μὴ οἰκονομικῶν» τομῶν».

17. Ἄλλος θεωρητικὸς τῆς ἀναπτύξεως διατυπώνει τὴν αὐτὴν ἰδέαν μὲ τρόπον διαφορετικόν:

«Ἡ ἀνάπτυξις πάντως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπολογισθῇ μὲ τὴν ἀπλὴν ἀνάγωσιν διαφορῶν ἀνομοιογενῶν στατιστικῶν στοιχείων. Εἶναι διαδικασία πολὺ περισσότερον πολὺπλοκος. Ὁ στόχος μας δὲν εἶναι ἡ αὐξήσις τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῶν ἐπὶ μέρους χωρῶν, ἀλλὰ ἡ μετατροπὴ τῶν πατροπαράδοτων κοινωνιῶν εἰς ἐκσυγχρονισμένας καὶ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀνθρώπου. ... Πρέπει νὰ ἐφαρμοσόμεν νέας μεθόδους, νέας συνθέσεις καὶ νέας σχέσεις αἱ ὁποῖαι νὰ συνδέσουν ὅ,τι καλύτερον ἤδη ὑπάρχει ἐκ τῆς γενικῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς (culture) τῶν διαφορῶν χωρῶν μὲ τὰς ἀναγκαίας μεταρρυθμίσεις διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἀναπτύξεως».

18. Ἐξ ἄλλου ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς βοηθείας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ὁργανώσεως συνεργασίας καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως παρατηρεῖ τὰ ἀκόλουθα: «Τώρα ἀντιλαμβανόμεθα ὅλοεν περισσότερον ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ ἐκάστης χώρας εἶναι στενῶς συνδεδεμένη μὲ τοὺς πολιτικούς, ἱστορικούς καὶ κοινωνικούς δρους τῆς ὑποστάσεώς της καὶ ὅτι ἡ οἰ-

κονομικὴ τῆς ἀνάπτυξις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰμὴ μόνον εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν ὁρῶν.» Ἀκολουθῶς μνημονεὺει «τὸν ἀποφασιστικὸν ρόλον τὸν ὁποῖον δύναται νὰ παίξουν οἱ μὴ οἰκονομικοὶ παράγοντες εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἀναπτύξεως».¹

19. Οἱ Γραμματεῖς τοῦ ΟΗΕ ἐσπεμίσαν τὴν ὑφισταμένην ἀναφαισιβήτην ἀντίθεσην μεταξύ τῆς ἀναγνωρίσεως ἀφ' ἑνὸς τῶν ὡς ἀνω γενικῶς παραδεκτῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἀνεπαρκείας ἀφ' ἑτέρου τῶν πόρων, ἀλλὰ καὶ τῆς σειρᾶς προτεραιότητος, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν.

20. Οἱ Γραμματεῖς λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπὸ τὸν διευθυντικῶν ὄργανον τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἀνακοινωθείσας κατευθύνσεις πρὸς καθορισμὸν μιᾶς στρατηγικῆς τῆς ἀναπτύξεως, ὁμῶνται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ ἀνάπτυξις εἶναι ἐνιαίως μορφῆς διαδικασία ἐντὸς τῆς ὁποίας οἱ οἰκονομικοὶ καὶ κοινωνικοὶ παράγοντες δὲν εἶναι ἀνεξάρτητοι καὶ ἐπομένως ἡ προεγγύσις τῶν προβλημάτων ἀναπτύξεως δὲν εἶναι δυνατὴ ἀπὸ σκοπιᾶς ἀποκλειστικῶς «οἰκονομικῆς» ἢ «κοινωνικῆς».

Υἰοθέτησαν λοιπὸν τὴν ἔνοιαν μιᾶς ἐνοποιημένης ἐξελίξεως τῆς ἀναπτύξεως καὶ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὑπάρχει μόνον μία στρατηγικὴ τῆς ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ ὑποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον ἐνιαίου, συνολικοῦ, προγραμματισμοῦ λαμβάνοντος ὑπ' ὄψιν τὸσον τοὺς οἰκονομικούς ὅσον καὶ τοὺς κοινωνικούς συντελεστές.

Ἡ ἐξελίξις τῆς δομῆς καὶ τῶν θεσμῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ διαθεσίμου ἀνθρώπινου δυναμικοῦ ἀφ' ἑτέρου ἀποτελοῦν τὰ βασικὰ στοιχεῖα-κλειδιά τῆς στρατηγικῆς αὐτῆς καὶ πρέπει νὰ συγκεντρώνουν τὴν ἰδιαίτεράν προσοχὴν τῶν ὑπευθύνων διὰ τὰ προγράμματα ἀναπτύξεως τὸσον ἐπὶ ἐθνικοῦ ὅσον καὶ ἐπὶ διεθνῶς ἐπιπέδου.

II. ἀνάγκαι καὶ προβλήματα γενικῆς φύσεως

21. Οἱ Γραμματεῖς παρητήρησαν ὅτι, ὅν καὶ ἡ παροῦσα δεκαετία ἔδωσε τὴν εὐκαρίαν εὐρύτερας διεθνῶς βοηθείας εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας, ἡ ἀπόστασις μεταξύ τῶν χωρῶν αὐτῶν καὶ τῶν περισσότερων ἀνεπτυγμένων ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται περισσότερον αἰσθητὴ. Τὰ θεμελιώδη προβλήματα, τὰ ὁποῖα καλεῖται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁ ὑπὸ ἀνάπτυξιν κόσμος, ἐκρίθησαν ἐπιγενομένη ὡς ποτὲ ἄλλοτε, ἡ κατεπεύγουσα δὲ ἀνάγκη λύσεως αὐτῶν γίνεται δευτέρα καθ' ὃ μέτρον αὐξάνεται ἡ ἐπὶ τῶν κυβερνήσεων καὶ τῆς διεθνῶς κοινότητος ἀσκούμενη πίεσις ὑπὸ τῶν ἐπιδιώξεων τῶν μαζῶν.

1. Ὁργανώσεως Βοηθείας καὶ Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως, *Efforts et Politiques d'aide au développement, Examen 1967, Rapport du Président du Comité d'aide au développement* (Paris, 1967).

22. 'Εάν κρίνωμεν εκ τῶν 'Εκθέσεων τὰς ὁποίας ἐξεπὸνῆσαν καὶ ἔβησαν ὑπ' ὄνιν τῶν Γραμματέων αἱ ὑπὸ ἀνάπτυξιν χῶραι διὰ νὰ ὀρίσουν τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ κυριώτερα προβλήματα τῶν εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα, ὡς καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς τεχνικῆς βοήθειάς τὴν ὁποίαν ζητοῦν αἱ χῶραι αὐταὶ ἀπὸ τὰς Ὅργανώσεις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, βλέπομεν ὅτι δι' αὐτὰς ἄμεσον προτεραιότητα ἔχουν ἡ ὑγεία, ἡ διατροφή, ἡ παιδεία, ἡ στέγασις ὡς καὶ ἡ ἀγροτικὴ ἀνάπτυξις.

Εἰς πλείστας χῶρας μεταξὺ τῶν ἐξ ἴσου σημαντικῶν προβλημάτων τὰ ὁποία ἐμποδίζουν τὴν πρόοδον εἰς ὅ,τι σχετίζεται μετὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς συγκαταλέγονται ἡ ὑποαπασχόλησις καὶ ἡ ἀνεργία, ἰδίως μεταξὺ τῶν νέων, αἱ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι καὶ τὰ ζητήματα τὰ συνδεόμενα μετὸ μέγεθος ἢ τὴν κατανομήν τοῦ πληθυσμοῦ. Ὅταν ἐξετάσωμεν μίαν πρὸς μίαν τὰς ἐκδηλωθείσας εἰς τοὺς τομεῖς αὐτοὺς τάσεις κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τῆς παρουσίας Δεκαετίας τῆς ἀναπτύξεως, θὰ εὐρεθῶμεν ἐνώπιον ἀνισομεροῦς καὶ ἀποθαρρυντικοῦ πίνακος, ὁ ὅποτος φανερώνει πραγματικὴν πρόοδον εἰς ὀρισμένους τομεῖς καὶ ἀποτελμάτωσιν, ἀκριβέστερον ἐπιδείνωσιν τῆς καταστάσεως, εἰς ἄλλους.

23. Οἱ Γραμματεῖς ἐσημείωσαν ὀρισμένον ἀριθμὸν σημαντικῶν πλευρῶν τῆς προόδου καὶ τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων.

24. Εἰς τὸν τομέα τῆς ὑγείας ἐπραγματοποιήθησαν σημαντικὰ βήματα προόδου ἐπὶ τὸν ἀγῶνα καταπολεμήσεως ὀρισμένων ἐκ τῶν κυριωτέρων μεταδοτικῶν νόσων καὶ ἐσημειώθη πτώσις τοῦ ποσοστοῦ θνησιμότητος, κυρίως εἰς τὰ παιδιὰ μικρᾶς ἡλικίας. Παρητήρηθη ὅτι εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χῶρας αἱ νόσοι διατροφῆς ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι πολὺ σημαντικὸν πρόβλημα τῆς δημοσίας ὑγείας, ἐφ' ὅσον ἐν ἑως δέκα τοῖς ἑκατὸν τῶν παιδιῶν νεαρᾶς ἡλικίας πάσχουν ἐκ σοβαρᾶς ἐλλείψεως πρωτεϊνῶν.

Συμφῶνως πρὸς τὴν Ἐκθεσὴν τοῦ 1967 ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως εἰς ὅλον τὸν κόσμον, περισσώτερον τοῦ ἡμίσεος τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχῶν ἐστερεῖτο ἀκόμη τῶν τροφίμων τῶν ἀναγκαίων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς δραστηριότητος καὶ τῆς ὑγείας τοῦ.

25. Ἡ ἐκπαίδευσις ἀνῆκε εἰς τοὺς τομεῖς διὰ τοὺς ὁποίους ὁ ὑπολογισμὸς τῆς συντελεσθείσης προόδου εἶναι ἰδιαίτερος δυσχερῆς. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου ἡμίσεος τῆς δεκαετίας τοῦ 1960 τὸ ποσοστὸν τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ ἐξηκολούθησε νὰ μειοῦται, ἀλλὰ συμφῶνως πρὸς ἀκριβεῖς ὑπολογισμοὺς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναλφαβητῶν ἐνηλίκων ἐξακολουθεῖ εἰς τὴν πραγματικότητα νὰ αὐξάνη.

Εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χῶρας ἡ αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγγραφομένων εἰς τὴν στοιχειώδη ἢ τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν ὑπῆρξε πολὺ ταχύτερα τοῦ ποσοστοῦ αὐξήσεως τῶν ὁμάδων τῆς ἀντιστοίχου σχολικῆς ἡλικίας. Ἐν τούτοις εἰς πολλὰς χῶρας ἡ ποι-

ότης τῆς παιδείας παρουσιάζει ἐμφανῆ τάσιν πτώσεως, διότι ὑποχρεοῦνται νὰ χρησιμοποιοῦν ἐκπαιδευτικούς μετρίας καταρτίσεως διὰ νὰ αὐξήσουν τὰς δυνατότητας προσελεύσεως τῶν παιδιῶν εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν.

26. Εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν ὡς καὶ εἰς τὰς περισσώτερον ἀνεπτυγμένας ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου χῶρας, αἱ δυσκολαὶ στεγάζσεως συνδέονται μετὰ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ προβλήματα τὰ ὁποία θέτουν ἡ αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰ ἀστικά κέντρα, αἱ μετακινήσεις ἀπὸ τὰς ἀγροτικὰς περιοχὰς εἰς τὰς πόλεις, ὁ ὑπερπληθυσμὸς, κτλ. Ἡ ἴδρισις κατοικιῶν κάθε ἄλλο παρὰ ἱκανοποιεῖ τὰς ἀνάγκας τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χῶρων, αἱ δὲ πόλεις ἐξακολουθοῦν νὰ ἀναπτύσσονται μετὰ τρομακτικῶν ρυθμῶν ἄνευ προγραμματισμοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐμφανίζουν ρυπαρὰς οἰκίας καὶ ἀθλίους συνοικισμούς.

Αἱ τάσεις αὐταὶ, τὰς ὁποίας ἡ ἔκθεσις τοῦ 1967 ἀποδίδει εἰς ἑλλειψιν πόρων καὶ εἰς ἀνεφάρμοστον πολεοδομικὴν στρατηγικὴν, παρουσιάζουν σημαντικὰ ἐμπόδια διὰ τὴν μελλοντικὴν ἀνάπτυξιν. Τοὺς Γραμματεῖς ἀπασχόλησαν ἰδιαίτερος προβλήματα συνδεόμενα μετὴν συγκέντρωσιν κεφαλαίων προοριζομένων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν κατάρτισιν τῶν ἀπαιτητῶν ἐργατῶν διὰ τὴν κατασκευὴν οἰκίων καὶ τὸ καταλλήλου προσωπικοῦ διὰ τὸν προγραμματισμὸν, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐκάστοτε φυσικοῦ προγραμματισμοῦ. Ἐν τούτοις ἀνεγνώρισαν ὅτι ἡ κατάστασις καὶ αἱ ἀνάγκαι διέφερον αἰσθητῶς ἀπὸ χῶρας εἰς χῶραν.

27. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἀντιπροσωπεύουν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χῶρας, ἔχει γίνεαι ἐπιτακτικὸν καθήκον τόσον ἀπὸ πλευρᾶς οἰκονομικῆς ἀνάδου ὅσον καὶ ἀπὸ πλευρᾶς κοινωνικῆς προόδου. Ἡ ἀνάγκη ἐκ-συγχρόνισμοῦ τῆς γεωργίας καὶ αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος, ἰδρῦσεως ἐνδοαγροτικῶν ὑποδομῶν παραγωγῆς, δημοιουργίας δυνατοτήτων δι' ἐπαγγελίματα μὴ ἀγροτικά καὶ ἡ ἐξασφάλισις ἐνδυνάστευσης χρησιμοποίησεως τῶν κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὰς περιοχὰς τῆς ὑπαίθρου, ὅλα αὐτὰ εἶναι στενῶς συνδεόμενα μετὸ πρόβλημα τοῦ μαρμασμοῦ τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν καὶ τῆς μαζικῆς ἐξόδου πρὸς τὰς πόλεις. Ὡρισμένα κυβερνητικὰ ἀρχίζουν νὰ μελετοῦν αὐτὰ τὰ προβλήματα ἐν τῷ συνόλῳ τῶν καὶ ἐφαρμόζουν κατὰ περιοχὰς προγράμματα ἀναπτύξεως προσεγγίζοντα εἰς πολλοὺς τομεῖς τὰ προβλήματα τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν ἢ τοῦ ἐνρύτερου πλαισίου τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου.

28. Κατόπιν ἐπιτοπίου ἐρευνῆς οἱ Γραμματεῖς ἀνεκάλυψαν ὀρισμένον ἀριθμὸν ἄλλων κοινωνικῶν προβλημάτων ἐπιγεούσης φύσεως, ἥτοι προβλήματα ἐνδιαφερόντα κυρίως τὰς ὑπηρεσίας κοινω-

νικής προστασίας εν γένει και όλως ιδιαιτέρως τα προγράμματα τα προοριζόμενα διά τα παιδιά, τās μητέρας και τοίς νέους. Η άπαράιτητος είς τινας τομείς νομοθεσία, ως επί παραδείγματι είς τήν παιδοκομικήν, τās κοινωνικάς υπηρεσίας και τὰ ιδρύματα παίδων, είναι ενίοτε άνυπαρκτος και συχνά άναχρονιστική.

Τό έργον τών Γραμματέων δέν περιορίζετο μόνον είς διατύπωνιν συστάσεων πρὸς τās κυβερνήσεις σχετικῶν μὲ τήν σειράν προτεραιότητος. Οὐτοι ήσθάνθησαν άνησυχίαν διά τήν βραδύτητα μὲ τήν όποιαν άναπτύσσονται ώρισμένα προγράμματα προοριζόμενα άπ' εϋθείας διά τόν πληθυσμόν ως και διά τόν άμεσον καταμερισμόν τών υπηρεσιών, ίδίως είς τόν εϋρύν τομέα τής κοινωνικής προστασίας και συγκεκριμένως τής προστασίας τής οικογενείας, τής παιδικής ήλικίας και τής νεότητος, ως και διά τὰ προγράμματα τὰ συναφή μὲ τήν πρόληψιν τής εγκληματικότητος και τās υπηρεσίας τās προοριζόμενας διά τοὺς άναπήρους. Οί Γραμματεῖς κατέληξαν επίσει είς τὸ συμπέρασμα ότι πρέπει νά καταβληθῆ μεγαλύτερα προσπάθεια ώστε νά ένθαρρυνθῆ ὁ πληθυσμός, και ιδιαιτέρως ή νεολαία, νά συμμετέχη είς τήν προοπάθειαν άναπτύξεως.

29. Φυσικά, είς όλους αὐτούς τοὺς τομείς ὁ ρυθμός προόδου είναι συνδεδεμένος μὲ τόν πληθυσμόν περὶ τοῦ όποιου έκάστοτε πρόκειται. Η μείωσις τοῦ πληθυσμοῦ είναι βεβαίως σημαντικόν πρόβλημα διά μερικὰς ὑπὸ ανάπτυξιν χώρας, δι' ώρισμένας μάλιστα ἐξ αὐτῶν ή άνισος κατανομή τῶν πληθυσμοῦ δημιουργεῖ ιδιαιζούσας δυσκολίας. Έν τούτοις εκεί ὅπου πρέπει πρωτίτως νά άναζητηθῆ τὸ σπουδαιότερον ἐμπόδιον διά τήν οικονομικήν και κοινωνικήν πρὸδον τών ὑπὸ ανάπτυξιν περιοχῶν, είναι ή ὑπέριμετρος δημογραφική αύξησης τών πλείστων ἐξ αὐτῶν.

Τὸ έτος 1960 δύο άτομα ἐπὶ τριῶν ἐξῶν είς ὑπὸ ανάπτυξιν περιοχάς. Τὸ έτος 1980 ή άναλογία θά είναι πιθανῶς 3 πρὸς 4, ὑπάρχουν δὲ βάσιμοι ἐλπίδες ότι ὁ πληθυσμός τοῦ κόσμου θά ὑπερβῆ τὰ 4.250 ἑκατομ. κατοίκων (περὶ τὰ μέσα τοῦ 1965 ὑπελογίσθη ότι ὁ πληθυσμός ἐφθασε τὰ 3.295 ἑκατ.). Η αύξησης τοῦ παγκοσμίου ἄστικού πληθυσμοῦ, τής ὁποίας ὁ ρυθμός είναι ταχύτερος τοῦ ρυθμοῦ αύξήσεως τοῦ γενικοῦ πληθυσμοῦ, ἐξηκολούθησεν άνευ διακοπῆς τόσον είς τās ανεπτυγμένας ὅσον και είς τās ὑπὸ ανάπτυξιν χώρας. Ὑπάρχει πρόβλεψις ότι κατά τὸ 1980 περίπου τὸ έν τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ θά ζῆ είς ἄστικά κέντρα.

Αί ἐπιπτώσεις αὐτοῦ τοῦ άνευ προηγουμένου ρυθμοῦ τής δημογραφικῆς αύξήσεως ἐπὶ τής άναπτύξεως προεκάλεσαν τήν γενικήν άνησυχίαν, μερικαί δὲ χώραί υιοθέτησαν μέτρα πρὸς περιορισμόν τών γεννήσεων. Είς άλλας χώρας αἱ κυβερνήσεις ἐνεθάρρυναν τήν δημιουργίαν προγραμμάτων ἐλέγχου τών γεννήσεων χωρὶς νά ἔχουν επίσημωσ υιοθετήσει

μέτρα οικογενειακοῦ προγραμματισμοῦ.

30. Ὡς προκύπτει ἐκ τής ὡς άνω περιγραφείσης καταστάσεως τὰ συμπεράσματα τών Γραμματέων και αἱ άπαντήσεις τών κυβερνήσεων είς τὸ ἐρωτηματολόγιον τὸ όποιον ἀπήνθουν πρὸς αὐτάς ἐπ' εϋκαιρία τής παρούσης ἐρεύνης, είναι ιδιαιτέρως πρόσφορα διά τὸ θέμα τής διεθνούς βοήθειας είς τόν τομέα τής άναπτύξεως.

Ἐκτός μερικῶν εξαίρεσεων, ή έννοια τής κοινωνικῆς άναπτύξεως παραμένει πολὺ περιορισμένη είς τās περισσότεράς ὑπὸ ανάπτυξιν χώρας. Γενικῶς, αἱ ανάγκαι είς τόν τομέα τής άναπτύξεως ἐξακολουθοῦν άκόμη νά κρίνονται πρωταρχικῶς βάσει τών κατά παρόδοσιν οικονομικῶν κριτηρίων.

Τὰ κοινωνικά προβλήματα τὰ όποια θέτει ή ανεργία και ή ὑποαπασχόλησις, ή κακή διατροφή, ή κακή ὑγεία και ή ανεπαρκείς πιστώσεις διά τήν Παιδείαν ως και αἱ ἀκατάλληλοι κατοικίαι, θεωροῦνται ως συνέπεια τοῦ μέχρι σήμερα ἐπιτευχθέντος χαμηλοῦ ἐπιπέδου οικονομικῆς άναπτύξεως ως και τών ἀτελῶν μεθόδων αἱ όποια ἐφηρμόσθησαν διά τήν πραγματοποιήσιν τής και μόνον κατά δεύτερον λόγον ως πραγματικῶν ἐμπόδιον είς αὐτήν. Μολονότι οί Γραμματεῖς ἐσημαίωσαν ότι ἀπὸ ήμέρας είς ήμεραν αύξάνει ή τάσις υιοθετήσεως και ἐφαρμογῆς ενίαυς μεθόδου οικονομικοῦ και κοινωνικοῦ προγραμματισμοῦ, αἱ ὑπάρχουσαι ἐπὶ τοῦ προκειμένου πληροφορία δεικνύουν ότι πολλοί προγραμματισταί πιστεύουν ότι τὸ καλύτερον μέσον πρὸς ἐξασφάλισιν τής άναπτύξεως συνίσταται είς τόν χειρισμόν τών οικονομικῶν ἀποκλειστικῶς δυνάμεων.

31. *Είς τὰ σύγχρονα προγράμματα πολλῶν χωρῶν δίδουν, φαίνεται, μικρὸν σχετικῶς σημασίαν είς τήν κοινωνικήν ανάπτυξιν ἐπειδή δέν θεωροῦν αὐτήν ως δυναμικόν παράγοντα τής ἐξασφαλίσεως τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ, τής κοινωνικῆς ἐξελίξεως και τής μεταρροπῆς τής δομῆς και τών θεσμῶν ἐκ τών όποίων ἐξαρτᾶται ή εθνική ανάπτυξις.*

Η ἐκφρασις κοινωνική ανάπτυξις λαμβάνεται γενικῶς ως συνώνυμον ὀρισμένων υπηρεσιῶν κοινωνικῆς προστασίας ή ὀρισμένων τύπων κοινωνικῆς προνοίας και ἐπὶ μέρος προγραμμάτων τομῶν τινῶν τής ἐκπαιδεύσεως και τής ὑγείας.

Ἀκόμη και είς τās χώρας ὅπου κατ' ἀρχήν αναγνωρίζεται ή ἄξία τών κοινωνικῶν παραγόντων διά τόν τομέα τής άναπτύξεως, τὸ εθνικόν πρόγραμμά οὐδεμίαν θέσιν δίδει είς τās κοινωνικάς πλευράς τής άναπτύξεως και συνήθως περιορίζεται είς τὸ νά ἀπαριθμῆ ὀρισμένον ἀριθμόν προγραμμάτων ἀφορώντων είς τόν κοινωνικόν τομέα. Ὡς ἐκ τούτου συχνά παραμελοῦνται αἱ κοινωνικαί και ἄνθρώπινα πλευραί σημαντικῶν οικονομικῶν ή τεχνικῶν προγραμμάτων, ἂν και οί Γραμματεῖς ἀνεκάλυψαν μερικὰς παρηγορητικὰς ἐξαιρέσεις αὐτοῦ τοῦ κανόνος. Είς μίαν ἐκ τών χωρῶν τās όποίας ἐπεσκέ-

φθησαν, ό κοινωνιολόγος εις τόν όποιον είχαν ανατεθή ευρυ πρόγραμμα ερευνης τών υπογειών ύδάτων ειργαζετο εν στενή συνεργασία με τον οικονομολόγον υπάλληλον τόν ασχολούμενον εις τό αυτό πρόγραμμα. Έν άλλο ευρύτατον πρόγραμμα του όποιου η εκτελεσις απαιτει ειδικους περισσοτερων επιστημονικων κλισεων προβλεπει ενυς εξ αρχης οραστηριότητα κοινωνικου προγραμματισμου.

32. Οι Γραμματεΐς απεφανθησαν οτι αι δυσκολια τας όποιας υφειται η ισορροπος χαραξις τής οικονομικης και κοινωνικης πολιτικης οφειλονται εις πολλους λογους. Ια προγραμματια εθνικου προγραμματισμου οια την αναπτυξιν δεν αντικατοπτριζου την αλληλενεργειαν την υφισταμενην μεταξυ των οικονομικων, κοινωνικων και θεσμικων παραγοντων ως και των παραγοντων διοικησεως τής αναπτύξεως.

Οι ειδικοι επι του προγραμματισμου δεν θεωρουν οτι η κοινωνικη ανάπτυξις εχει μεγαλην σημασιαν και δυναται να επηρεάση την οικονομικην πρόδοον και τόν εκσυγχρονισμόν τής κοινωνιας εκ των όποιων εξαρτάνται η άνωψωσις του ρυθμου τής παραγωγικοτητος και η βελτίωσις των συνθηκών τής ζωής. Αυτό οφείλεται εις πολλους λογους κοινωνικης και οικονομικης φύσεως.

Η κοινωνικη ανάπτυξις υπό την ευρειαν έννοιαν του όρου επιβάλλει γενικην αναθεώρησιν τής κλίμακος των αξιων, των συνηθειων και των θεσμων ως και των σχέσεων, αι όποιαι υπάρχουν μεταξυ των ομάδων και των τάξεων του πληθυσμου. Πρόκειται περι ζητημάτων λεπτων, τά όποια απαιτου την υιοθέτησιν πολιτικης και μέτρον μακράς πνοής μη αποιδόντων εύθους άμέσεως παρά ελάχιστα αισθητά άποτελέσματα, και διά τά όποια δεν υπάρχουν λύσεις πρωτότυποι εύκόλως εφαρμόσιμοι εις τάς ιδιαίζουσας συνθηκας εκάστης χώρας.

β) Έφ' όσον οι διαθέσιμοι οικονομικοι πόροι είναι άρκετοι, τά οικονομικά και τεχνικά προγράμματα εφαρμόζονται εύκολότερον τών «κοινωνικων» και αι λύσεις αι όποιαι εδόθησαν εις άλλας χώρας εφαρμόζονται κατά γενικόν κανόνα εύκολότερον. Έπί πλέον είναι φυσικόν να αναμένεται οτι τά προγράμματα αύτου του είδους διδου ταχύτερον άποτελέσματα περισσότερον συγκεκριμένα. Ός εκ τούτου, άλλωστε, προσφέρουν καλύτερας δυνατότητας συνεχοϋς προσελκύσεως επενδύσεων και χαιρουν ύψηλότερον γοητρον.

γ) Τό προσωπικόν των εθνικων οργανισμων προγραμματισμου άποτελειται συχνά από οικονομολόγους και διοικητικούς υπάλληλους, οι όποιοι δεν έχουν άρκετην πείραν των ανθρώπων, κοινωνικων και θεσμικων πλευρών μιās ισορροπου στρατηγικης τής ανάπτυξεως, η δεν είναι πεπεισμένοι δια τόν ρόλον τόν όποιον δύναται να διαδραματισουν οι κοινωνικοι παράγοντες εις την ένίσχυσιν και διατήρησιν τής οικονομικης άνοδου.

Έξαιρέσει του προγραμματισμου του εργατικοϋ δυναμικοϋ, τής παιδείας και τής υγείας, μερικοι προγραμματισται, ότιδήποτε εχει σχέση με τό «κοινωνικόν» τό θεωρουν εκ των προτέρων άξιον διά τό περιθώριον και διά τάς τελευταίας θέσεις προτεραιότητος. Δέν διδου παντοτε την εύλυσαν προσοχήν εις την μεταξυ των τομεων σχέσιν αναλογίας οϋτε εις τους κοινωνικους παράγοντας οι όποιοι έχουν επιπτώσεις επί του εθνικοϋ προγραμματισμου και επί τής εκτελεσεως του σχεδιου. Όταν υπάρχουν ομάδες κοινωνικοϋ προγραμματισμου, αύται δέν άσכולονται κυρίως παρά μόνον με τόν συντονισμόν των, και τοιουτοτρόπως ο πραγματικός προγραμματισμός υποτίθεται οτι πραγματοποιείται υπο των Έπουργων εις τά όποια υπάρχουν οι διάφοροι τομεις του. Όταν εφρισκομεν προγραμματιστάς εις τόν κοινωνικόν τομέα, πρόκειται συνήθως περι ειδικων τεϋ προγραμματισμοϋ εις ένα όρισμένον τομέα, π.χ. εις την εκπαίδευσιν η την υγείαν. Όσον άφορῃ εις τας κοινωνικας πλευρας των οικονομικων προγραμμάτων, περι μόνων απασχολούνται συνήθως μόνον την στιγμην καθ' ην αναφονται σοβαρα προβλήματα εκτελεσεως η και επιπτώσεις κοινωνικης φύσεως μη δυνάμενα να προβλεφθουν, με άλλους λογους πολυ άργά διά να εξασφαλισθῃ η επιτυχία ενός σχεδιου.

δ) Όρισμένα διμερη προγράμματα δέν διδου ιδιαίτεραν προσοχήν εις την ισορροπημένην ανάπτυξιν. Την βοήθειαν την έννοουν μέσα εις τό άσθη- μεν συγκεκριμένον πλαίσιον των σχεδιων. Εις ό,τι εχει σχέσιν με την κοινωνικην ανάπτυξιν πολλά προγράμματα ένδιαφέρονται εύθως δι' όρισμένους μόνον τομεις, π.χ. την παιδειαν και την υγείαν. Έπειδή η διμερης βοήθεια προφανέστατα είναι τό σημαντικότερον στοιχείον εις τόν τομέα τής εξωτερικης βοήθειας των εθνικων προγραμμάτων, η σημασία η όποια διδεται εις τά οικονομικά και τεχνικά σχέδια εχει την τάσιν να επηρεάζη τό όλον πρόγραμμα, εις τρόπον ώστε να δημιουργη έλλειψιν ισορροπιας μεταξυ των διαφόρων τομεων και να ένισχύη την διάχυτον γνώμην οτι άποτελούν τό άντικειμενον χωριστης μελέτης εκ μέρους των κυβερνήσεων. Παρά ταύτα οι Γραμματεΐς επιθυμουν να τονίσουν οτι εκτιμουν πολυ την συμβολην η όποια παρέχεται κατά την παροδσαν περιόδου εις την κοινωνικην ανάπτυξιν έντός του πλαισιου όρισμένων προγραμμάτων.

ε) Παρά τόν μεγάλον αριθμόν άποφάσεων τής Γενικης Συνελεύσεως και του Οικονομικοϋ και Κοινωνικοϋ Συμβουλίου (των όποιων έγινε μνεία εις τό τμήμα Ι) σχετικώς με την σημασιαν του ισορροπου προγραμματισμου, αύτος οίτος ό Έργασιας των Ένωμένων Έθνων μόλις αρχίζει να εφαρμόζη τας ιδικας του αρχάς διά μέσου των προγραμμάτων του τεχνικης συνεργασιας και επομένως εις την πραγματικότητα δέν κατώρθωσεν εις όσον βαθμόν όφειλε

νά θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν μεθόδους προσηρμοσμένας εἰς τὰς συνθήκας τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν. Ἡ κεχωρισμένη ἐξέτασις τῶν κοινωνικῶν καὶ οικονομικῶν ζητημάτων εἰς τὸ Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμβούλιον, ὅπου ἐξετάζονται ὑπὸ διαφορετικῶν ἐπιτροπῶν, ἐκρίθη ὑπὸ τῶν Γραμματέων ὡς ἐνδεικτικὴ τῆς διαφορᾶς ἢ ὅποια ὑπάρχει μεταξύ ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν ἀποφάσεων του, αἱ ὅποια λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσορροπον χαρακτήρα τῆς ἀναπτύξεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς πρακτικῆς τὴν ὅποιαν ἐν τῇ πράξει ἠκολούθησεν ὁ Ὄργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

III. συστάσεις

Σύστασις 1η: Αἱ Ὄργανώσεις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν θὰ ἔπρεπε νὰ υποστηρίξουν σθεναρῶς τὴν ἀρχὴν καὶ τὰς μεθόδους τῆς ἰσορροποῦ ἀναπτύξεως καὶ νὰ πράττουν τὸ πᾶν διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς αὐτῆς εἰς τὰ προγράμματα τῶν τεχνικῆς συνεργασίας.

Σύστασις 2α: Ὑπάρχει τρόπος νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἰκανότης τῶν ὁποίων ἔχουν αἱ Ὄργανώσεις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν νὰ παρέχουν εἰς τὰς κυβερνήσεις βοήθειαν στηριζομένην εἰς τὰς κοινωνικάς πλευράς μᾶς ἰσορροποῦ ἀναπτύξεως.

Σύστασις 3η: Ἐπιβάλλεται νὰ ὀρισθῇ σαφέστερον ὁ ρόλος ποῦ πρέπει νὰ διαδραματίζονται τὰ Ἐξωτερικὰ Γραφεῖα τοῦ Προγράμματος τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ τὸν συντονισμὸν τῶν δραστηριοτήτων τῆς τεχνικῆς συνεργασίας τῶν Ὄργανώσεων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα.

Σύστασις 4η: Ἐπιβάλλεται ἐπίσης νὰ αὐξηθῇ περισσότερο ἡ εὐρεία συνεργασία μεταξύ τῶν Ὄργανώσεων τῶν ὅσον εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς Ἐδρας ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν Περιφερειακῶν Γραφείων τοῦ ΟΗΕ.

Σύστασις 5η: Ἐπιβάλλεται νὰ καταβληθοῦν νέαι προσπάθειαι μὲ σκοπὸν τὸν προγραμματισμὸν τῆς βοηθείας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν σχεδιαζόμενον μᾶλλον ἀναλόγως τῶν (ἀναπτυξιακῶν) ἀναγκῶν τῶν διαφόρων χωρῶν παρὰ βάσει ἀλληπαλλήλων ἀλλὰ χωριστῶν σχεδίων (προγραμμάτων).

Σύστασις 6η: Ἐπιβάλλεται ἡ λήψις τῶν ἐνδεικνυμένων μέτρων διὰ νὰ προκληθῇ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον τῶν Διεθνῶν Οἰκονομικῶν Ὄργανισμῶν διὰ τὸν κοινωνικὸν τομέα τῶν προγραμμάτων ἀναπτύξεως.

Σύστασις 7η: Καλὸν θὰ ἦτο νὰ μελετηθῇ ἡ ἐξέυρεσις νέων μέσων βοηθείας τῶν Κυβερνήσεων πρὸς χρηματοδότησιν τῶν δαπανῶν τῆς χώρας των, τῶν σχετικῶν μὲ τὰ προγράμματα κοινωνικῆς ἀναπτύξεως.

Σύστασις 8η: Θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπανεξετασθῇ ὁ συσχετισμὸς ὁ ὑπάρχων μεταξύ τῶν δραστηριοτήτων τῆς

διμεροῦς τεχνικῆς βοηθείας καὶ τῶν δραστηριοτήτων τῆς πολυμεροῦς τεχνικῆς βοηθείας διὰ νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ ὑφιστάμενοι ἤδη τύποι συνεργασίας, νὰ εὐρεθοῦν νέοι τύποι τῶν ὅσον εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ προγραμματισμοῦ ὅσον καὶ εἰς τὸ τῆς ἐκτελέσεως, καὶ νὰ ενθαρρυνθοῦν αἱ προσπάθειαι τῶν μὴ κυβερνητικῶν ὀργανώσεων.

Σύστασις 9η: Οἱ πόροι τοῦ Τακτικοῦ Προγράμματος Τεχνικῆς Βοηθείας τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἐπὶ ἔθνικου ἐπιπέδου, θὰ ἔπρεπε νὰ οἰαθῆναι διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν δημοσίαν διοίκησιν. Οἱ πόροι τοῦ Προγράμματος τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποβλέπουν περισσότερο εἰς τὰς κοινωνικάς πλευράς τῆς ἀναπτύξεως.

Σύστασις 10η: Ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς διευκόλυνσιν τῶν δραστηριοτήτων αἱ ὅποια ἀφοροῦν εἰς τὰς κοινωνικάς πλευράς τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως.

Σύστασις 11η: Θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ μεγαλύτερα εὐελξία εἰς τὴν βοήθειαν καὶ αὐτὴ νὰ λάβῃ νέας μορφάς.

Σύστασις 12η: Ἐπιβάλλεται νὰ μελετηθῇ τὸ ταχύτερον ἡ δυνατότης καὶ νὰ ληφθῇ πρόνοια χρησιμοποίησεως ἐθελοντῶν εἰς τὰ προγράμματα τεχνικῆς συνεργασίας τοῦ συστήματος τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

83. Οἱ Γραμματεῖς τοῦ ΟΗΕ ἠκούσαν πολλὰς καὶ λέγεται ὅτι συχνὰ οἱ ἐμπειρογνώμονες καὶ οἱ τοπικοὶ σύμβουλοι δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο πλήρως, καθόσον οἱ ἐν λόγῳ εἰδικοί δὲν ἠσχολοῦντο εἰμὴ μόνον μὲ τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς ἀκολουθητέας πολιτικῆς καὶ τῶν προγραμμάτων. Αὐτοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνδιαφερθοῦν ὅσον ἔπρεπε διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν σχεδίων, ἢ καὶ ὅταν ἀκόμη ἀντίθετον εἰς αὐτοὺς καθήκοντα πραγματοποιήσεως συγκεκριμένου ἔργου, ἔστεροῦντο συνήθως τοῦ εἰδικοῦ ἐνδιαμέσου, ἢ τοῦ ἐκτελεσθέντος μεταξύ αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ τοῦ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργου προσωπικοῦ, ἐνθὺ θὰ ἦρκει νὰ ἐκπαιδευθοῦν μερικὰ άτομα ἐπὶ τόπου διὰ νὰ καλύπτουν τὰς ἐκάστοτε παρουσιαζόμενας ἀνάγκας.

84. Οἱ Γραμματεῖς διεπίστωσαν ὅτι εἰς τὰ προγράμματα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὑπάρχει θέσις δι' ἐθελοντάς πολλῶν ἀρμοδιότητων—ἀπὸ τῆς ἀρμοδιότητος τῶν συναξιοῦχων τῶν ἐχόντων διοικητικὴν ἢ ἐπαγγελματικὴν πείραν μέχρι τῆς τῶν πτυχιούχων τῆς Μέσης καὶ Τεχνικῆς Ἐκπαίδευσως—ἀντιστοιχῶς ἀναλόγων πρὸς διαφορετικούς τύπους ἐργασιῶν. Ἐν τούτοις παρετηρήθη ὅτι κυρίως ὑπάρχει ἀνάγκη ἀτόμων ἐχόντων πανεπιστημιακὴν ἢ τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἰκανῶν νὰ ἐκτελοῦν καλῶς, ὑπὸ τὴν δέουσαν γενικὴν διεύθυνσιν, τὰ παιδαγωγικά καὶ τεχνικά καθήκοντα τὰ ὅποια ἀνετέθησαν εἰς αὐτά.

85. Εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα προσφέρονται πολ-

λαι δραστηριότητες εις τούς εργαζομένους ως έθελοντάς. Οί διεθνείς έθελοντάι είναι, ως εκ τής φύσεώς των, οί περισσότερον παντός άλλου ένδεδειγμένοι να άποτελέσουν ομόνον διά τής παρουσίας των τó υπόδειγμα εις άξιολόγους τομείς διά τούς όποιους πολλαί κυβερνήσεις έξαιτούντα κατά τήν παρούσαν περίοδον διεθνή βοήθειαν, π.χ. εις τόν τομέα τής ένθαρρύνσεως τής νεολαίας πρός μεγαλυτέραν συμμετοχήν εις τήν εθνικήν ανάπτυξιν, εις τά παιδαγωγικά καθήκοντα, εις τάς νοσοκομειακάς φροντίδας και τάς συναφείς δραστηριότητας, ως έπίσης και εις τήν έκλαίκευσιν τής ιδέας τής έθελοντικής εργασίας.

86. Επί πλέον ή ένεργός και επί πολυεθνικής βάσεως συμμετοχή των ένδεδειγμένων νέων εις τήν διεθνή προσπάθειαν ανάπτυξεως και συνεργασίας δύνανται να έξηρητηθή κατά τρόπον άμεσον τήν τόσον σημαντικήν ύπόθεσιν τής ειρήνης, τού σεβασμού και τής άμοιβαίας μεταξύ των λαών κατανοήσεως εις τήν όποιαν είναι άφοσιωμένα τά 'Ηνωμένα Έθνη. Τά προγράμματα τής δευτέρας Δεκαετίας τής ανάπτυξεως έχουν ήδη μεγάλην ανάγκην να ένισχυθούν με όλα τά μέσα τά τείνοντα εις τήν διευρύνσιν τής εις αυτά συμμετοχής των έθελοντών νέων.

87. Εις ώρισμένας εκ των χωρών τάς όποιās έπεσκέφθησαν οί Γραμματείς διεπίστευσαν ότι οί έθελοντάι τούς όποιους έπρομήθευσαν έπι διμερούς βάσεως έπετέλεσαν σοβαράν εργασία, και ότι ή παρουσία των έξειτιμάτο, έστω και προσωρινώς, διότι επέτρεπε τήν κάλυψιν σημαντικών κενών εις τάς τάξεις των στελεχών.

Άλλα όμως χώρα δσάκις έξρησιμοποίησαν τάς υπηρεσίας έθελοντών τó έπραξαν μετά τινος δυσπιστίας ως πρός τά κίνητρα τά όποια ήνάγκασαν τάς ξένας άρχάς να προσφέρουν τών υπηρεσιών των έν λόγω έθελοντών. Διότι συνέβη τήν προσφοράν έθελοντών να άπορρίψουν ώρισμένα χώρα, και μάλιστα χώρα εις τάς όποιās ή συμβολή των, από πλειυράς τεχνικής, θά ήτο σημαντική και θά έκάλυπτε πραγματικά κενά.

Μερικά χώρα δέν έστερεξαν να δεχθούν ειμή περιορισμένον αριθμόν έθελοντών προερχομένων έξ αυτής ή εκείνης τής χώρας, διότι έφοβούντο μήπως αί ιδέαι ή ή φιλοσοφία των χωρών τής προελεύσεώς των επηρεάσουν ισχυρότατα τó εθνικόν των κοινωνικοπολιτιστικόν επίπεδον (culture nationale). Αί αντίρρήσεις αúται ίσως ήτο δυνατόν να υπερικηθούν και να δοθ ή εις πολλούς νέους των χωρών εκείνων, αί όποια δέν έχουν υπηρεσίας έθελοντών εις ύπερτινους περιοχάς, ή δυνατότης να εργασθούν εις τó έξωτερικόν άν συντρέξουν αί κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Περισσότεραι χώρα να προμηθεύουν έθελοντάς.

β) Περισσότεραι χώρα να φροντίσουν να δημι-

ουργήσουν πολυεθνικάς ομάδας έθελοντών υπό τήν διοίκησιν και τόν έλεγχον έμπεριουνομένων τού 'Οργανισμού των 'Ηνωμένων Έθνων.

γ) Οί έθελοντάι να συνεργάζονται με τούς συναδέλφους των των άλλων εθνών και να συμβάλουν να προαχθή ή εις διαφόρους χώρας κίνησις πρός αναδείξιν εθνικόν έθελοντών.

Πρόοδος πρός τήν κατεύθυνσιν αúτην είναι δυνατόν να πραγματοποιηθή διά διεθνούς συντονισμού των έθελοντικόν οργανώσεων με τήν βοήθειαν των πόρων των εθνικόν προγραμμάτων και τήν συμμετοχήν των μη κυβερνητικόν οργανώσεων.

Αί χώρα αί όποια θά ήτο δυνατόν να ώφεληθούν περισσότερο εκ τής παρουσίας των έθελοντών και αί όποια έπιθυμούν να τούς άποκτήσουν είναι συχνά αί όλιγότερον ικαναί να συντηρήσουν αúτους εις τάς περιοχάς όπου τούς χρειαύονται. *Ώρισμένοι εκ των πόρων οί όποιοι διατίθενται διά τήν ανάπτυξιν θά ήτο δυνατόν να μεταφερθούν διά τάς διαπάνας πρoτύπων σχεδίων εγκαταστάσεως πολυεθνικόν ομάδων εις ώρισμένας χώρας. Έάν τó πείραμα επιτύχη θά ήτο δυνατόν να εξαγγελθή επ' αúτης τής βάσεως πρόγραμμα ενόρθερον.*

89. Οί Γραμματείς συνιστούν όθεν:

α) Να άρχισή ή μελέτη τής χρησιμοποίησεως και τής χρηματοδοτήσεως έθελοντών διά των προγραμμάτων τεχνικής συνεργασίας των 'Ηνωμένων Έθνων. 'Η μελέτη αúτη πρέπει να θεωρηθή τήν άπόφασιν 849 (XXII) τού Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου ως θεμελιώδες κείμενον των 'Ηνωμένων Έθνων ρυθμιζόν τήν χρησιμοποίησιν έθελοντών.

β) Να καταρτισθούν, έν συνεννοήσει με τάς ενδιαφερομένας κυβερνήσεις, μερικά πρότυπα προγράμματα διά τήν χρησιμοποίησιν έθελοντών κατά τήν τεχνικήν συνεργασία.

90. Οί Γραμματείς είναι πεπεισμένοι ότι τó επίπεδον ζωής των έθελοντών θά έναρμονίζεται με τó τού τοπικού πληθυσμού. Τó πρόγραμμα των 'Ηνωμένων Έθνων διά τήν ανάπτυξιν ως και τά άλλα όργανα χρηματοδοτήσεως θά έπρεπε να επανεξετάσουν τόν τρόπον με τόν όποιον είναι δυνατόν να συμβάλλουν εις τά τοπικά έξοδα των έθελοντών (βλέπε Σύστασιν 7) εις περίπτωσιν καθ' ήν ή φιλοξενούσα Κυβέρνησις άδυνατεί να άντεπεξέλθη εις αúτά.¹

Σύστασις 13η: Κατά τήν χορήγησιν βοήθειας διά τήν κοινωνικήν ανάπτυξιν επιβάλλεται να συμπεριλαμβάνονται κατάλληλα μέτρα κοινωνικής άγωγής εις τóπονον ώστε να ένθαρρυνθή ή συμμετοχή

1. Τó Ταμείον των 'Ηνωμένων Έθνων διά τά παιδιά (FISE—UNICEF) ήκολούθησε αúτην τήν μέθοδον και ένεκαινισε τήν πολιτικήν τής βοήθειας διά τήν καθιέρωσιν Προγραμμάτων έντοπιων έθελοντών διά τής χρηματοδοτήσεως μέρους των διαπανών λειτουργίας των προτιπων προγραμμάτων, κυρίως εις ό,τι άφορά εις τήν εκπαίδευσιν, και τούτο διά να υπερικηθούν αί άρτικά άδυσκολία.

τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν.

91. Σήμερον, ἐποχὴν κατα τὴν ὁποίαν ὁ ὑπὸ ἀνάπτυξιν ὡς καὶ ὁ ανεπτυγμένος κόσμος γνωρίζουν ῥαγοαίαν κοινωνικὴν ἐξέλιξιν, ἀποτελεῖ πρωταρχικὴν ἀνάγκην οἱ εἰδικοὶ τοῦ ὕψους τῶν προγραμματιστῶν, τῶν οἰκητικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν ἐρευνητῶν καὶ παιδαγωγῶν, να παρακολουθοῦν μαθηματικά μετεκπαιδεύσεως καὶ συνολικῆς. Ἀυτό αλλωστε εἶναι ἐξ ἴσου σημαντικὸν καὶ διὰ τοὺς ἐπιφορτισμένους μὲ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ.

92. Ὡα ἐπρεπε νὰ ληφθῆ πρόνοια ὁμιουργίας καταλλήλων ἰδρυμάτων μετεκπαιδεύσεως εἰς ἀνωτέρου μορφωτικοῦ καὶ επαγγελματικοῦ ἐπιπέδου ὡς καὶ κατα τὴν διάρκειαν τῆς ἀσχολήσεως. Ἐπιβάλλεται να καταβληθῆ μεγάλατετρα προσοχὴ εἰς τὴν διακρίβωσιν ὠρισμένων καθηκόντων καὶ λειτουργιῶν τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, διότι αὐτο ἐπιθεράζει κατὰ τρόπον αποφασιστικὸν τὴν ἐκλογὴν τῶν μεθόδων καὶ τοῦ καταλλήλου ἐπιπέδου ἐκπαιδεύσεως, τὴν στρατολόγησιν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ προσωπικοῦ, καὶ τὸν προγραμματισμόν.

93. Πρέπει να δημιουργηθοῦν προσφορα μέσα ἐκπαιδεύσεως στελεχῶν διὰ νὰ δυναται νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς τοπικὰς ἀνάγκας καὶ διὰ νὰ ἐμποδισθῆ ἡ ἀποχώρησις προσωπικοῦ. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ ἐπιπέδου ἀμοιβῆς εἶναι τὸ μοναδικὸν καὶ ἀποτελεσματικότερον μέσον ἀναστολῆς τῆς ἀποχώρησεως τῶν εἰδικῶν. Πρέπει νὰ δοθῆ ἰδιαίτερα σημασία εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ὕψηλότερων σταθερῶν τύπων (normes) ἐκπαιδεύσεως τῶν εἰδικῶν εἰς τὴν κοινωνικὴν προστασίαν καὶ τοὺς συναφεῖς τομεῖς, προκειμένου κυρίως περὶ τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν.

94. Πρέπει νὰ προωθηθῆ καὶ νὰ ἐνισχυθῆ ἡ συμμετοχὴ τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰ προγράμματα μέσῳ τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτὴν προγραμμάτων. Διότι εἶναι ἀπαραίτητον εὐθύς ἀπὸ τοῦ σχεδιασμοῦ ἐνός προγράμματος νὰ ἐξασφαλισθῆ ἐν πρώτοις ἡ προσχώρησις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἀπὸ μέρους τοῦ ἐπιδέειξ ἐκκατολήσεως ἀνευ τῶν ὁποίων ὕπάρχει κίνδυνος νὰ ἀγνοησομεν τὰς δυσκολίας ἢ καὶ νὰ ἐκθεθῶμεν εἰς ἀποτυχίαν, ἰδίως ὅταν ἀναλαμβάνομεν προγράμματα ἀξιοποιητῆσεως τῶν ἐκ τῶν ὀδραλικῶν ἔργων πόρων, βελτιώσεως τῶν χρησιμοποιουμένων εἰς τὴν γεωργίαν τεχνικῶν μεθόδων, ὡς καὶ τοῦ ὕγειονομικοῦ καὶ σχολικοῦ ἐξοπλισμοῦ.

95. Ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς *προσωπικῆς προσπάθειας* τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν καταλλήλων πρὸς τοῦτο μεθόδων δυναται νὰ συμβάλουν κατὰ τρόπον ὄμοσον καὶ σημαντικὸν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν. Διὰ τοῦτο παρετήρηθη κυρίως εἰς τοὺς τομεῖς τῆς γεωργίας καὶ τῆς κατοικίας, ὅτι τὰ προγράμματα τεχνικῆς βοήθειας ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἀπέδιδον τόσον καλὰ ἀποτελέσματα οὔτε κὰν θὰ ἦτο δυνατὸν

νὰ ἐκτελεστοῦν κατὰ τρόπον οἰκονομικῶς βιώσιμον, ἐὰν δὲν εἶχε εἰς αὐτὰ δοθῆ μεγάλη θεσις εἰς τὴν προσωπικὴν προσπάθειαν τῶν ευεργετουμένων.

96. Ἡ *δημιουργία ὀργανισμῶν* διὰ τῆς καθιερώσεως θεσμῶν, οἱ ὁποῖοι νὰ εὐνοοῦν τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς παραγωγικότητος καὶ τῆς ζωῆς, εἶναι ὑμελιωφῆς παραγῶν τῆς οἰαοικασίας τῆς ἀναπτύξεως. Αὐτο προϋποθετεῖ τὴν συστάσιν καὶ συστηματικὴν λειτουργίαν οἰκητικῆς ὑποδομῆς, ὀργανώσεω καὶ κοινωνικῶν ἰορυμάτων εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν ἐπὶ μερὸς ὁμασῶν τῆς κοινότητος, εἰς τρόπον ὡστε ὁ πληθυσμὸς ἀφ' ἑνός μὲν νὰ ὀδηγηθῆ νὰ συμμετεχῆ εἰς τὴν ἐπεεργασίαν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προγραμμάτων ἀναπτύξεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ οἰευκολυνθῆ ἡ διαδικασία τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ οἰα τοῦ ὁποῖου ἀ ὑπὸ ἀνάπτυξιν χῶραι θὰ δυνηθοῦν να ἐμεταλλεῖσθουν κατα τρόπον ἐπωφελεστερον τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνικὰς ἀνακαλύψεις. Πρὸς αὐτὸν τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν θὰ ἐπρεπε νὰ προσανατολισθῆ μία ἐμπυξημένη βοήθεια τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεομενων ὀργανώσεω.

Σύστασις 14η: Πρέπει νὰ ἀναληφθῆ μελέτη τῆς ἐπιθεώσεως τῶν κοινωνικῶν καὶ θεσμικῶν παραγόντων ἐπὶ τῶν προγραμμάτων ἀναπτύξεως.

97. Ὑπόθεσις ἡ γνώμη ὅτι τὰ σοβαρὰ προβλήματα καὶ αἱ ἀποτυχίαι ποὺ διεπιστώθησαν ὀφείλονται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ γεγονός ὅτι δὲν δόδοῦ ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τοὺς κοινωνικοὺς παράγοντας ὡς καὶ εἰς τὸν ἀνθρώπινον συντελεστήν κατὰ τὸν προγραμματισμόν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν προγραμμάτων.

98. Ἐντός τοῦ συστήματος τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἐμελετήθη σοβαρῶς μέχρι σήμερον ἀπὸ τῆς σκοπιῆς τῆς βελτιώσεως τῶν προγραμμάτων τεχνικῆς συνεργασίας. Διὰ τοῦτο οἱ Γραμματεῖς συνηστοῦν ὅπως ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὰ ὀργανικά ἰδρύματα καὶ τὰς ἐνδιαφερομενάς κυβερνήσεις (καὶ ὅπου αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν, μὲ τὴν σύμπραξιν τῶν ἐμπειρογνομηόνων) τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν Ἀνάπτυξιν καὶ ἡ Παγκόσμιον Τράπεζα ἀναλάβουν τὴν μελέτην *μερικῶν οἰκονομικῶν καὶ τεχνικῶν προγραμμάτων* διὰ νὰ προσδιορισθοῦν αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐπιπτώσεις τῶσων τῶν κοινωνικῶν καὶ θεσμικῶν παραγόντων ὅσων καὶ τοῦ ἀνθρώπινου συντελεστοῦ ἐντός τοῦ συνόλου τῶν ὀρισθέντων ἀντικειμενικῶν στόχων τῶν ἐν λόγῳ προγραμμάτων, ἰδίως δὲ ὅπως ἀναλάβουν τὰ μακροπρόθεσμα οἰκονομικά καὶ κοινωνικά ἀποτελέσματα τῶν ἐπενδύσεων τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν διεθνῶν ἰδρυμάτων. Αἱ μελέται αὐταὶ θὰ ἐπιτρέψουν νὰ ἀποκομίσωμεν πλήθος πολυτιμῶν πληροφοριῶν, αἱ δὲ κυβερνήσεις ὡς καὶ αἱ ὀργανώσεις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν θὰ δυναται νὰ ἐμπνευσθοῦν ἐξ αὐτῶν διὰ τὰς μελλοντικὰς τῶν δραστηριότητας εἰς τὸν τομεῖα τῆς τεχνικῆς συνεργασίας.

Ἡ ἀποστολὴ τῶν εἰδικῶν Γραμματέων τοῦ ΟΗΕ

ἐγεννήθη ὡς θεσμός ἐκ τῆς βαθείας ἀνησυχίας τὴν ὁποίαν προεκάλει ἡ κοινωνικὴ κατάσταση εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας. Εἰς πολλὰς ἐξ αὐτῶν ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῆς ἐπιδιώξεως καλυτέρας ζωῆς καὶ τῆς συχνότητος τῆς πραγματοποιήσεώς της διαρκῶς αὐξάνει καὶ δημιουργεῖ σοβαρὰν κοινωνικὴν ἔντασιν. Ἡ ἀνάγκη ἀποτελεσματικώτερας τεχνικῆς συνεργασίας εἰς τὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως πάντοτε ἐμφανίζεται περισσότερο ἐπίγουσα εἰς τὰ διευθυντικὰ ὄργανα τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὡς καὶ εἰς τὰς εἰδικὰς ὀργανώσεις του. Οἱ Γραμματεῖς πιστεύουν ὅτι συνέβαλον εἰς τὴν ἰκανοποίησιν αὐτῆς τῆς ἀνάγκης διὰ τῆς παροχῆς συμβουλῶν εἰς τὰς ὀργανώσεις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὡς πρὸς τὰ μέσα ἐπαυξήσεως τῆς χρησιμότητος τῆς βοηθείας τὴν ὁποίαν αὐταὶ παρέχουν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας εἰς τὸν τομέα τῶν κοινωνικῶν πλευρῶν τῆς ἀναπτύξεως.

Ἡ σημασία τὴν ὁποίαν ὅλοι ἀποδίδουν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν Γραμματέων γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερα ἐὰν ἐξετάσωμεν αὐτὴν εἰς τὰ πλαίσια τῶν προετοιμασιῶν τῆς δευτέρας Δεκαετίας τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν.

Ἡ πρώτη Δεκαετία εἶχε ρίψει ὅλον σχεδὸν τὸ βάρος τῶν φροντίδων τῆς εἰς τοὺς οικονομικοὺς στόχους. Οἱ Γραμματεῖς ἐλπίζουν ὅτι ἡ ἔκθεσις τῶν καὶ αἱ συστάσεις τῶν θὰ συντελέσουν νὰ υἰοθετηθῇ, κατὰ τὴν δευτέραν Δεκαετίαν τῆς ἀναπτύξεως, μία περισσότερο ἰσορροπημένη ἄποψις, ὅπου θὰ ἔχουν ἀρκετὴν θέσιν αἱ κοινωνικαὶ πλευραὶ τῆς ἀναπτύξεως.

Οἱ Γραμματεῖς, συγκεκρινημένοι ἐξ ὧσων εἶδον καὶ ἤκουσαν εἰς τὰς χώρας τὰς ὁποίας ἐπισκέφθησαν, ἐλπίζουν ὅτι ἡ παρούσα ἔκθεσις θὰ μεταφρασθῇ εἰς ἔργα συγκεκριμένα καὶ ἀναποκρινόμενα εἰς τὰς δικαίας προσδοκίας τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν.

«Ἡ μεγάλη ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομικῆς καὶ πνευματικῆς ἐπικοινωνίας τῶν ἔθνῶν ποὺ χαρακτηρίζει τὴν ἐποχὴν μας δημιουργεῖ ἀναγκαίως δεσμούς καὶ κοινὰ στοιχεῖα πολιτισμοῦ μεταξὺ τῶν διαφόρων ἔθνῶν. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς δὲν θὰ εἶναι... ἡ ἐξάλειψις τῶν ἔθνικῶν διαφορῶν, ἐκτὸς ἴσως μερικῶν συγχωνεύσεων συγγενῶν ἔθνῶν. Διότι, παρ' ὅλην τὴν διεθνῆ ἐπικοινωνίαν, ἡ ἀκτινοβολία κάθε πολιτισμοῦ ἔχει περιορισμένα ὄρια. Αἱ κλιματολογικαὶ διαφοραὶ, οἱ διάφοροι χαρακτῆρες καὶ ἰδιοφυῖαι τῶν λαῶν, ἡ δημιουργία καὶ ἄλλων ἐξ ἴσου ζωτικῶν πολιτισμῶν τὴν περιορίζουν. Ἐξ ἄλλου, παρ' ὅλας τὰς ὁμοιότητας τῶν ἔθνῶν ποὺ προκαλεῖ ἡ δημιουργία κοινῶν στοιχείων πολιτισμοῦ, ὑπάρχει εἰς κάθε ἔθνος καὶ τάσις ἀτομικοῦ, δηλ. ἐπιτάσεως τῆς ἰδιορρυθμίας τοῦ ἔθνικοῦ του χαρακτῆρος».

Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου, «Ὁ Ἐθνικισμός», εἰς *Ἐπιθεώρησιν τῶν Κοινωνικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν* (τόμ. Ι, τεύχ. Α', Σεπτ.-Δεκ. 1916)· πρβλ. καὶ *Μελέται, Λόγοι, Ἀρθρα*, Ἀθῆνα 1957, σελ. 257-258.